

URZĄD STATYSTYCZNY W BYDGOSZCZY
ul. Konarskiego 1-3, 85-066 Bydgoszcz

Kontakt: e-mail: SekretariatUSBDG@stat.gov.pl
tel. 52 366 93 90
faks 52 366 93 56

Internet: www.stat.gov.pl/bydgosz

KOMUNIKAT O SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO WE WRZEŚNIU 2013 R.

Nr 9/2013

opublikowany 28.10.2013

- ⇒ Podobnie jak w poprzednich miesiącach br., przeciętne zatrudnienie we wrześniu 2013 r. ukształtowało się na poziomie niższym (o 0,8%) niż w analogicznym miesiącu 2012 r. (przed rokiem we wrześniu notowano spadek na poziomie 0,7%). Stopa bezrobocia rejestrowanego (17,5%) wzrosła w skali roku o 0,8 p. proc. oraz o 0,1 p. proc. w stosunku do sierpnia br. Do urzędów pracy wpłynęło mniej ofert pracy w porównaniu z wrześniem 2012 r., oraz w porównaniu z poprzednim miesiącem.
- ⇒ We wrześniu br. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw rosło szybciej w ujęciu rocznym niż przed rokiem (wzrost o 4,1%, w analogicznym miesiącu 2012 r. — wzrost o 2,0%).
- ⇒ W porównaniu z wrześniem 2012 r. wzrosły ceny większości artykułów żywnościowych; wzrosły także koszty użytkowania mieszkania.
- ⇒ Ceny zbóż i żywca wołowego w skupie były wyższe niż przed miesiącem. W skali roku wzrosły ceny ziemniaków oraz żywca drobiowego w skupie. Ceny mleka w skupie oraz ziemniaków i prosiąt przeznaczonych do dalszego chowu na targowiskach wzrosły w obu analizowanych okresach. Żywiec wieprzowy w skupie oraz zboża na targowiskach były tańsze niż przed miesiącem i przed rokiem. Polepszyły się warunki do chowu trzody chlewnej.
- ⇒ Produkcja sprzedana przemysłu wzrosła się w skali roku (o 6,8%, wobec spadku o 9,5% we wrześniu ub. roku). W skali roku odnotowano wzrost produkcji budowlano-montażowej w przedsiębiorstwach budowlanych (o 16,2%; przed rokiem spadek o 24,6%).
- ⇒ Liczba oddanych do użytkowania mieszkań była niższa niż we wrześniu ub. roku (o 22,1%). Najwięcej mieszkań przekazali inwestorzy indywidualni.
- ⇒ W skali roku odnotowano wzrost sprzedaży detalicznej (o 2,9%) i hurtowej (o 10,8%); przed rokiem notowano odpowiednio wzrost o 0,4% i spadek o 1,2%.

SPIS TREŚCI

	Strona
Rynek pracy	4
Wynagrodzenia	7
Ceny detaliczne	9
Rolnictwo	11
Przemysł i budownictwo	14
Budownictwo mieszkaniowe	16
Rynek wewnętrzny	18
Wybrane dane o województwie kujawsko–pomorskim	20

UWAGI OGÓLNE

Prezentowane w Komunikacie dane:

- o zatrudnieniu, wynagrodzeniach oraz o produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa, produkcji budowlano-montażowej, a także o sprzedaży detalicznej i hurtowej towarów dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób,
- o sektorze przedsiębiorstw, dotyczą podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa i pozyskiwania drewna; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa i wydobywania; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transportu i gospodarki magazynowej; działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacji i komunikacji; działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości; działalności prawniczej, rachunkowo-księgowej i doradztwa podatkowego, działalności firm centralnych (head offices); doradztwa związanego z zarządzaniem; działalności w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych; reklamy, badania rynku i opinii publicznej; pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej; działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją; naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego; pozostałej indywidualnej działalności usługowej,
- o cenach detalicznych dotyczą towarów żywnościowych i nieżywnościowych oraz usług, które pochodzą z notowań cen prowadzonych przez ankieterów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania cen; ceny żywności notowane są raz w miesiącu z wyjątkiem owoców i warzyw, w zakresie których notowania cen prowadzone są dwa razy w miesiącu,
- o skupie produktów rolnych obejmują skup od producentów z terenu województwa; ceny podano bez podatku VAT,
- o wynikach finansowych przedsiębiorstw oraz nakładach inwestycyjnych dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe (z wyjątkiem przedsiębiorstw rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa, działalności finansowej i ubezpieczeniowej oraz szkół wyższych), w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

Dane w ujęciu wartościowym wyrażone są w cenach bieżących i stanowią podstawę dla obliczenia wskaźników struktury. Wskaźniki dynamiki zaprezentowano na podstawie wartości w cenach bieżących, z wyjątkiem przemysłu, dla którego wskaźniki dynamiki podano na podstawie wartości w cenach stałych (średnie ceny bieżące 2010 r.).

Liczby względne (wskaźniki, odsetki) wyliczono na podstawie danych bezwzględnych, wyrażonych z większą dokładnością niż podane w tekście i tablicach.

Dane prezentuje się w układzie Polskiej Klasyfikacji Działalności — PKD 2007.

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI 2007 (PKD 2007)

skrót	pełna nazwa
	sekcje
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
handel; naprawa pojazdów samochodowych	handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
zakwaterowanie i gastronomia	działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
obsługa rynku nieruchomości	działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
administrowanie i działalność wspierająca	działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
	działy
produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny	produkcja wyrobów z drewna, oraz korka z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania
produkcja wyrobów z metali	produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
produkcja maszyn i urządzeń	produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana
gospodarka odpadami; odzysk surowców	działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców
budowa budynków	roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej

ZNAKI UMOWNE

Kreska	(–)	–	zjawisko nie wystąpiło.
Kropka	(.)	–	zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych.
Znak	(x)	–	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe.
Znak	(*)	–	oznacza, że dane zostały zmienione w stosunku do już opublikowanych.
Znak	(Δ)	–	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji.

Dane charakteryzujące województwo kujawsko-pomorskie można również znaleźć w publikacjach statystycznych wydawanych przez US w Bydgoszczy oraz w publikacjach ogólnopolskich GUS.

Przy publikowaniu danych US prosimy o podanie źródła.

RYNEK PRACY

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie kujawsko-pomorskim we wrześniu 2013 r. ukształtowało się na poziomie 241,4 tys. osób, tj. o 0,8% niższym niż przed rokiem (we wrześniu 2012 r. o 0,7% niższym). **Stopa bezrobocia** wyniosła 17,5%, tj. o 0,8 p. proc. więcej niż przed rokiem.

We wrześniu 2013 r. spadek przeciętnego zatrudnienia w skali roku odnotowano w większości sekcji, z czego największy (podobnie jak w poprzednich miesiącach br.) wystąpił w zakwaterowaniu i gastronomii (o 14,8%) oraz w budownictwie (o 5,6%). Przeciętne zatrudnienie najbardziej zwiększyło się w sekcji administrowanie i działalność wspierająca (o 27,9%) oraz w transporcie i gospodarce magazynowej (o 5,0%).

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw kształtowało się następująco:

Wyszczególnienie	IX 2013		I-IX 2013	
	w tys.	IX 2012 = 100	w tys.	I-IX 2012 = 100
O g ó ł e m	241,4	99,2	241,4	98,7
w tym:				
Przemysł	123,9	98,6	123,8	98,4
w tym:				
przetwórstwo przemysłowe	115,0	98,6	114,9	98,4
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	6,1	103,3	5,9	101,3
Budownictwo	22,5	94,4	22,2	91,8
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	48,2	95,6	48,6	95,6
Transport i gospodarka magazynowa	12,9	105,0	12,9	105,8
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	2,9	85,2	2,9	86,5
Informacja i komunikacja	1,9	101,4	1,9	102,7
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	4,3	99,7	4,3	99,2
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	13,1	127,9	12,9	121,7

DYNAMIKA PRZECIĘTNEGO ZATRUDNIENIA W SEKTORZE PRZEDSIĘBIORSTW
(przeciętna miesięczna 2010=100)

W odniesieniu do sierpnia br. przeciętne zatrudnienie zwiększyło się o 0,2%, w tym najbardziej w budownictwie (o 0,6%).

W okresie styczeń-wrzesień br. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ukształtowało się na poziomie 241,4 tys. osób, tj. o 1,3% niższym niż w analogicznym okresie ub. roku (przed rokiem spadek o 0,8%).

W końcu września 2013 r. **liczba bezrobotnych zarejestrowanych** w urzędach pracy województwa kujawsko-pomorskiego wyniosła 143,5 tys. osób i była większa o 6,2 tys. osób niż we wrześniu 2012 r. (o 4,5%) i większa o 0,8 tys. osób (o 0,6%) niż w sierpniu 2013 r. Kobiety stanowiły 55,4% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (przed rokiem 56,4%).

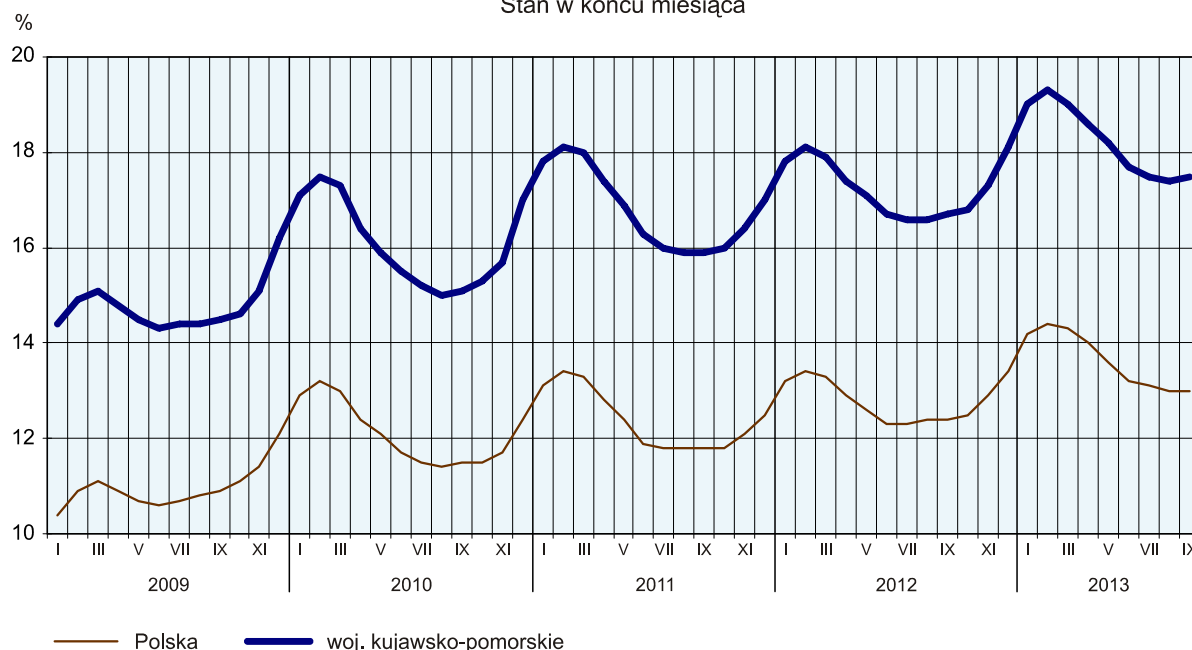
Liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	IX 2012	2013	
		VIII	IX
Bezrobotni zarejestrowani (stan w końcu miesiąca) w tys.	137,3	142,7	143,5
Bezrobotni nowo zarejestrowani (w ciągu miesiąca) w tys.	17,5	14,5	18,0
Bezrobotni wyrejestrowani (w ciągu miesiąca) w tys.	16,6	15,6	17,2
Stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w końcu miesiąca) w %	16,7	17,4*	17,5

Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie kujawsko-pomorskim w końcu września 2013 r. ukształtowała się na poziomie 17,5% (w kraju była niższa o 4,5 p. proc.). W stosunku do września ub. roku była wyższa o 0,8 p. proc., a w porównaniu z sierpniem 2013 r. — wyższa o 0,1 p. proc. Kujawsko-Pomorskie nadal znajdowało się wśród województw o najwyższej stopie bezrobocia, zaraz po warmińsko-mazurskim (20,4%). Najniższą stopę bezrobocia odnotowano w województwie wielkopolskim (9,4%).

STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO

Stan w końcu miesiąca

W województwie kujawsko-pomorskim do powiatów o najwyższej stopie bezrobocia nadal należały powiaty: lipnowski (27,3%, wobec 27,2% we wrześniu 2012 r.), włocławski (26,2%, wobec 25,8%) oraz grudziądzki (25,9%, wobec 25,6%), a o najniższej: Bydgoszcz (8,9%, wobec 8,2%) oraz Toruń (10,1%, wobec 9,2%). W skali roku stopa bezrobocia zwiększyła się w 21 powiatach, w największym stopniu w powiatach: toruńskim (o 2,5 p. proc.) oraz mogileńskim i radziejowskim (o 2,4 p. proc.), zmniejszyła się natomiast w Grudziądzu (o 1,6 p. proc.). W powiecie sępoleńskim stopa bezrobocia pozostała na tym samym poziomie, jak we wrześniu ub. roku.

We wrześniu 2013 r. w powiatowych urzędach pracy **zarejestrowano** 18,0 tys. osób bezrobotnych, tj.: o 3,1% więcej niż przed rokiem i o 24,3% więcej niż w sierpniu 2013 r. Zwiększył się udział osób rejestrujących się po raz kolejny (o 1,0 p. proc., tj. do 76,6%) w nowo zarejestrowanych ogółem w stosunku do września 2012 r., udział osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy (o 1,4 p. proc., tj. do 4,3%)

oraz udział absolwentów (o 0,2 p. proc., tj. do 18,3%). Stopa napływu bezrobotnych¹ do urzędów pracy wyniosła 2,2%.

STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO WEDŁUG POWIATÓW W 2013 R.

Stan w końcu września

W tym samym czasie z ewidencji **wyrejestrowano** 17,2 tys. osób bezrobotnych, tj. więcej: o 3,3% niż we wrześniu ub. roku i o 10,1 % więcej niż w sierpniu 2013 r. Z tytułu podjęcia pracy (główniej przyczyny wyrejestrowania) z rejestru bezrobotnych wyłączono 9,0 tys. osób (przed rokiem 7,4 tys.). Udział tej kategorii osób w ogólnej liczbie wyrejestrowanych zwiększył się o 7,5 p. proc. w ujęciu rocznym (do 52,3%). Spośród wykreślonych z ewidencji zwiększył się odsetek osób wyrejestrowanych, którzy nabyli prawa emerytalne lub rentowe (o 0,4 p. proc., tj. do 0,9 %). Zmniejszyła się natomiast liczba osób, które utraciły status bezrobotnego w związku z rozpoczęciem szkolenia lub stażu u pracodawców (o 7,8 p. proc., tj. do 11,8%) oraz w wyniku niepotwierdzenia gotowości do podjęcia pracy (o 0,3 p. proc., tj. do 22,6%). Stopa odpływu bezrobotnych² z urzędów pracy wyniosła 12,0%.

W końcu września 2013 r. **bez prawa do zasiłku** pozostawało 120,9 tys. bezrobotnych, a ich udział w liczbie bezrobotnych ogółem w stosunku rocznym zwiększył się o 1,9 p. proc. (do 84,3%).

W województwie kujawsko-pomorskim bezrobotni będący **w szczególnej sytuacji na rynku pracy** w końcu września 2013 r. stanowili 93,1% ogółu bezrobotnych (przed rokiem 92,3%). Do bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy zaliczane są m.in. osoby długotrwale bezrobotne³, których udział w liczbie zarejestrowanych ogółem wzrósł w skali roku 1,0 p. proc. Zwiększył się także udział osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia (o 2,0 p. proc.), osób bez kwalifikacji zawodowych (o 1,2 p. proc.), odsetek kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka i osób samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko w wieku do 18 roku życia (po 0,4 p. proc.) oraz osób bez wykształcenia średniego (o 0,2 p. proc.).

¹ Stosunek liczby bezrobotnych nowo zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

² Stosunek liczby bezrobotnych wyrejestrowanych w miesiącu sprawozdawczym do liczby bezrobotnych na koniec poprzedniego miesiąca.

³ Do długotrwale bezrobotnych zalicza się osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych.

Zmniejszył się natomiast udział osób bezrobotnych do 25 roku życia (o 1,3 p. proc.) oraz osób bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego (o 0,5 p. proc.).

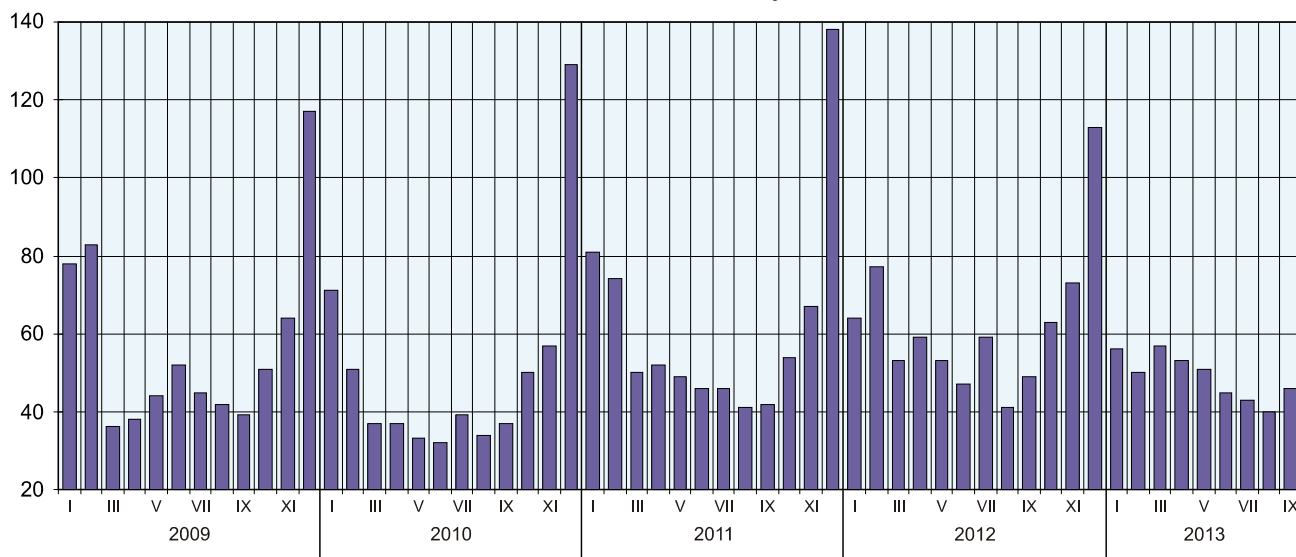
Wybrane kategorie bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy kształtowały się następująco:

Bezrobotni	IX 2012	2013	
		VIII	IX
	w procentach ogółem		
Do 25 roku życia	21,4	19,0	20,1
Powyżej 50 roku życia	20,0	22,0	22,0
Długotrwale	54,8	55,4	55,8
Bez kwalifikacji zawodowych	32,9	34,2	34,1
Bez doświadczenia zawodowego	23,3	22,2	22,8
Bez wykształcenia średniego	61,3	61,3	61,5
Samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko w wieku do 18 roku życia	10,6	11,0	11,0
Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	12,9	13,2	13,3

We wrześniu 2013 r. do urzędów pracy zgłoszono 5,2 tys. **ofert pracy**, tzn. wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, tj. mniej o 0,6 tys. w porównaniu z wrześniem 2012 r. i o 0,4 tys. mniej niż w sierpniu 2013 r. W końcu miesiąca na 1 ofertę pracy przypadało 46 bezrobotnych (odpowiednio: 49 przed rokiem i 40 przed miesiącem).

BEZROBOTNI NA 1 OFERTĘ PRACY

Stan w końcu miesiąca

Z danych urzędów pracy wynika, że według stanu w końcu września br. 11 zakładów pracy zapowiedziało w najbliższym czasie zwolnienie 649 pracowników (przed rokiem odpowiednio: 19 zakładów i 554 pracowników).

***

WYNAGRODZENIA

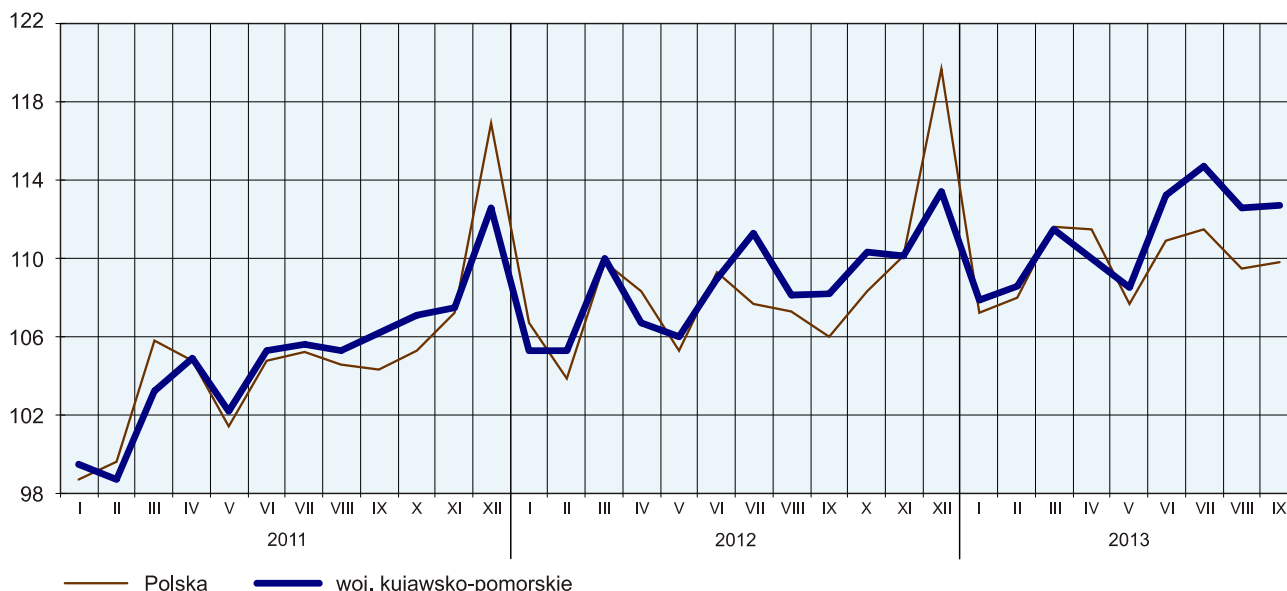
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw we wrześniu 2013 r. w województwie kujawsko-pomorskim ukształtowało się na poziomie 3209,64 zł (w kraju 3770,91 zł) i było o 4,1% wyższe niż we wrześniu 2012 r. (przed rokiem wzrost o 2,0%).

Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	IX 2013		I-IX 2013	
	w zł	IX 2012 = 100	w zł	I-IX 2012 = 100
O g ó ł e m	3209,64	104,1	3170,06	103,2
w tym:				
Przemysł	3323,75	104,4	3314,25	103,6
w tym:				
przetwórstwo przemysłowe	3280,18	104,3	3275,29	103,5
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	3497,08	105,2	3391,94	103,3
Budownictwo	3324,88	105,2	3235,28	104,7
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	3009,70	105,6	2932,40	103,3
Transport i gospodarka magazynowa	2745,91	102,1	2678,29	101,1
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	2632,65	113,8	2588,04	114,9
Informacja i komunikacja	4871,62	102,5	4749,67	99,9
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	3567,34	98,8	3519,43	97,9
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	2254,87	105,0	2284,53	106,2

W porównaniu z wrześniem 2012 r. wzrost przeciętnych wynagrodzeń odnotowano w większości sekcji. Więcej niż przeciętnie w województwie wzrosły płace w zakwaterowaniu i gastronomii (o 13,8%), w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 5,6%), w budownictwie oraz dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (w obu sekcjach wzrost na poziomie 5,2%), w administrowaniu i działalności wspierającej (o 5,0%) oraz w przetwórstwie przemysłowym (o 4,3%). Spadek w skali roku poziomu przeciętnych wynagrodzeń zanotowano w obsłudze rynku nieruchomości (o 1,2%).

DYNAMIKA PRZECIĘTNEGO MIESIĘCZNEGO WYNAGRODZENIA BRUTTO W SEKTORZE PRZEDSIĘBIORSTW (przeciętna miesięczna 2010=100)

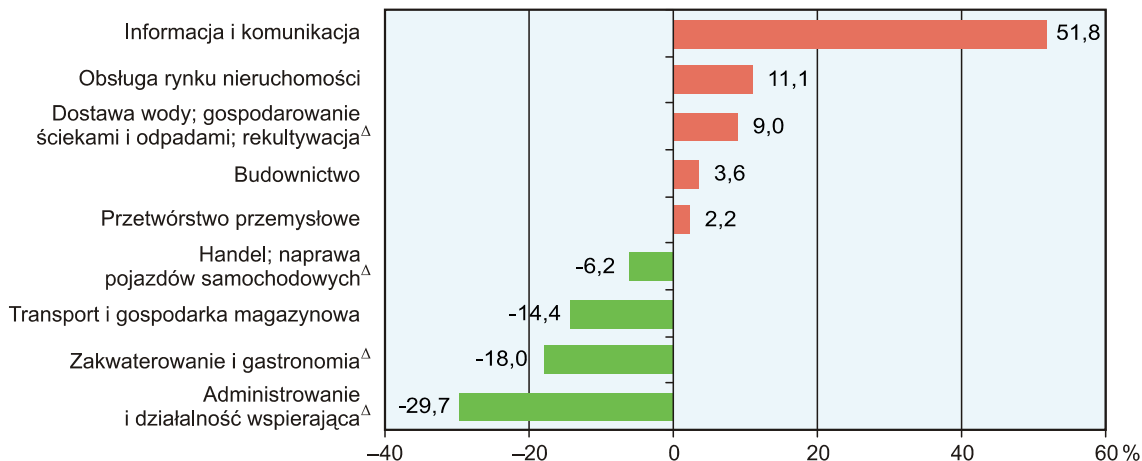

W odniesieniu do przeciętnego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw województwa kujawsko-pomorskiego we wrześniu br. najwyższe wynagrodzenia otrzymywali zatrudnieni w sekcji informacja i komunikacja (o 51,8% wyższe) oraz obsługa rynku nieruchomości (o 11,1% wyższe). Niższe wynagrodzenia odnotowano: w administrowaniu i działalności wspierającej (o 29,7% niższe od przeciętnego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw), w zakwaterowaniu i gastronomii (o 18,0% niższe), w transporcie i gospodarce magazynowej (o 14,4% niższe) oraz w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 6,2% niższe).

W odniesieniu do sierpnia 2013 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto ukształtowało się na poziomie wyższym (o 0,1%), w tym najbardziej wzrosło w obsłudze rynku nieruchomości (o 3,2%) oraz w informacji i komunikacji (o 1,6%).

**ODCHYLENIA WZGLĘDNE PRZECIĘTNYCH MIESIĘCZNYCH WYNAGRODZEŃ BRUTTO
OD ŚREDNIEGO WYNAGRODZENIA W SEKTORZE PRZEDSIĘBIORSTW
W WOJEWÓDZTWIE WE WRZEŚNIU 2013 R.**

W okresie styczeń-wrzesień 2013 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw wyniosło 3170,06 zł, czyli o 3,2% więcej niż w analogicznym okresie 2012 r. (przed rokiem wzrost o 4,0%). Największy wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w skali roku odnotowano w zakwaterowaniu i gastronomii, tj. o 14,9%.

***

CENY DETALICZNE

Ceny detaliczne większości artykułów żywnościowych we wrześniu 2013 r. były wyższe niż przed rokiem.

Największy wzrost cen artykułów z grupy „pieczywo i produkty zbożowe” objął mąkę pszenną (o 5,9%) i kaszę jęczmienną (o 4,1%). Najbardziej obniżyły się ceny bułki pszennej o 6,8%.

W stosunku rocznym różnicowaniu uległy ceny mięsa, i tak wzrost cen odnotowano dla mięsa wołowego z kością — rostbef (o 1,3%) i wieprzowego z kością — schab środkowy (o 0,6%), spadły natomiast ceny mięsa wołowego bez kości — z udźca (o 3,4%) i kurcząt patroszonych (o 0,5%). Spośród badanych wędlin wzrost objął cenę szynki wieprzowej gotowanej (o 6,2%), kielbasy suszonej (o 4,9%) oraz kielbasy wędzonej (o 3,5%).

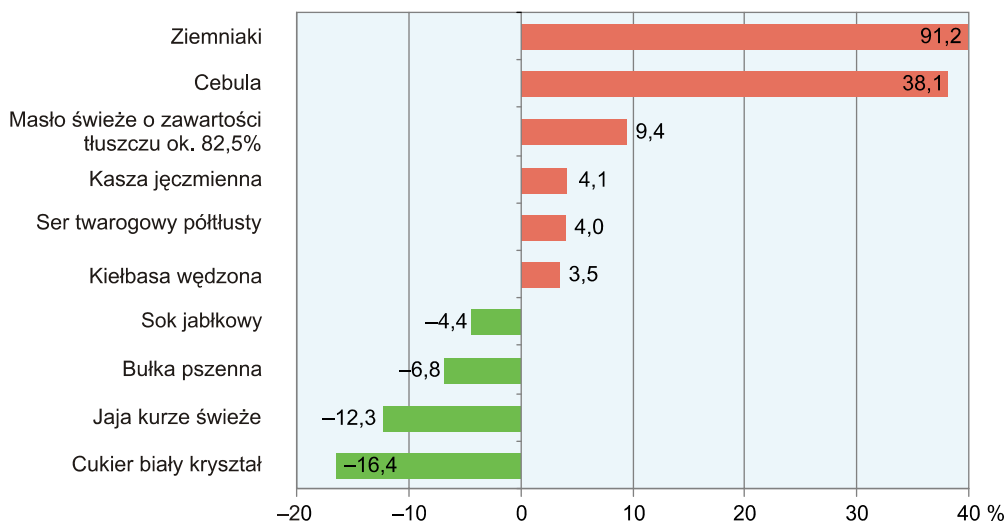
W grupie „mleko i sery” największy wzrost cen dotyczył sera dojrzewającego (o 9,7%) oraz sera twarogowego półtłustego (o 4,0%). Odnotowano także wzrost cen mleka krowiego spożywczego o zawartości tłuszczu o 3-3,5%, sterylizowanego o 3,3% oraz o zawartości tłuszczu 2–2,5% — o 2,6%. Znacznie spadły ceny jaj kurzych świeżych — o 12,3%.

Z grupy „oleje i pozostałe tłuszcze” podrożało najbardziej masło świeże o zawartości tłuszczu ok. 82,5% (o 9,4%) i margaryna (o 6,9%). Spadek cen objął olej rzepakowy produkcji krajowej (o 2,3%).

Znaczne zmiany cen wystąpiły w grupie „owoce i warzywa”. W skali roku najbardziej wzrosły ceny ziemniaków (o 91,2%) oraz cebuli (o 38,1%). Zwiększyła się także cena jabłek (o 18,5%) i cytryn (o 18,2%). Odnotowano spadek cen marchwi (o 3,8%).

ZMIANY CEN DETALICZNYCH WYBRANYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH WE WRZEŚNIU 2013 R.

(wzrost/spadek w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego)

Wśród pozostałych artykułów żywnościowych odnotowano w skali roku wzrost cen m.in. herbaty czarnej, liściastej — za 100g o 1,8%, natomiast spadek ceny cukru białego kryształ (o 16,4%), kawy naturalnej mielonej (o 13,5%) oraz soku jabłkowego (o 4,4%).

We wrześniu 2013 r. w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku wzrosły koszty użytkowania mieszkania. Zanotowano wzrost opłat za ciepłą wodę — za 1 m³ (o 5,6%) i zaopatrzenie w zimną wodę z miejskiej sieci wodociągowej — za 1 m³ (o 1,9%). Mniejszy niż przed rokiem był koszt zakupu węgla kamiennego (za 1 tonę) — spadek o 1,7%.

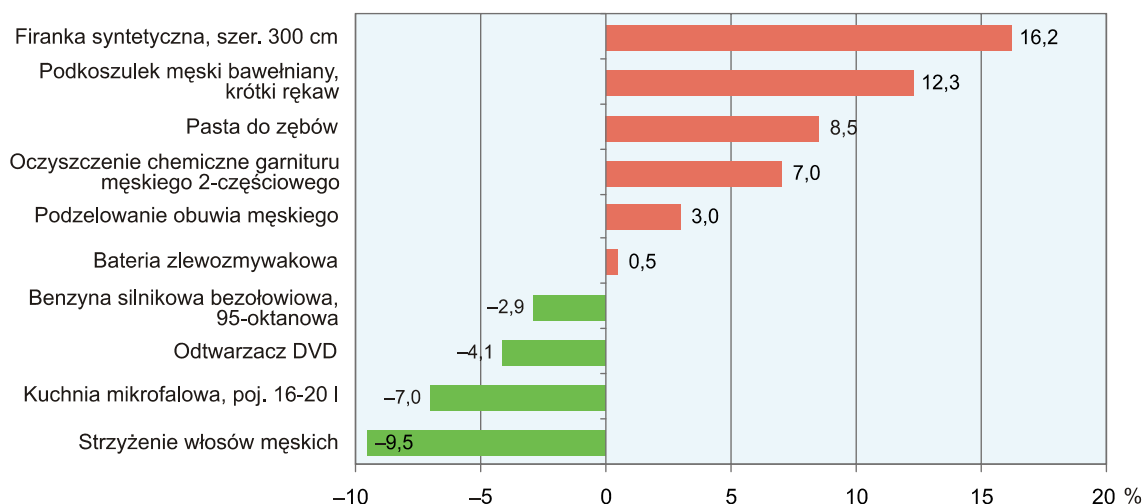
Zanotowano spadek cen paliw, w tym benzyny silnikowej bezołowiowej (95-oktanowej — za 1 l) — o 2,9% i oleju napędowego — o 1,9%. Mimo tego, przejazd taksówką w taryfie dziennej (za 5 km) podrożał o 2,2%, a pasażerowie komunikacji miejskiej więcej płacili za bilet normalny na przejazd jednorazowy autobusem miejskim o 1,5%.

Wzrost cen objął towary i usługi związane z kulturą, np. cena biletu do kina wzrosła w skali roku o 1,6%.

Wśród pozostałych badanych artykułów nieżywnościowych i usług konsumpcyjnych wzrost cen dotyczył m.in.: firanki syntetycznej, szer. 300 cm (o 16,2%), pasty do zębów 100 ml (o 8,5%) oraz podzelowania obuwia męskiego (o 3,0%). Obniżyły się w skali roku m.in. ceny: strzyżenia włosów męskich (o 9,5%), kuchni mikrofalowej o poj. 16–20 l (o 7,0%), rajstop damskich gładkich, 15 den (o 7,7%), odtwarzacza DVD (o 4,1%).

ZMIANY CEN DETALICZNYCH WYBRANYCH ARTYKUŁÓW NIEŻYWNOŚCIOWYCH I USŁUG KONSUMPCYJNYCH WE WRZEŚNIU 2013 R.

(wzrost/spadek w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego)

ROLNICTWO

Na rynku rolnym we wrześniu br. przeciętne ceny skupu zbóż, żywca wołowego i mleka były wyższe niż przed miesiącem. W skali roku wzrosły ceny ziemniaków, żywca drobiowego oraz mleka w skupie. Na targowiskach wzrosły (w obu analizowanych okresach) ceny ziemniaków i prosiąt na chów. W obu analizowanych okresach obniżyły się ceny żywca wieprzowego w skupie oraz zbóż na targowiskach. Ceny ziemniaków i żywca drobiowego w skupie obniżyły się w ujęciu miesięcznym, a zbóż i żywca wołowego w ujęciu rocznym. Wskaźnik opłacalności tuczu trzody chlewnej polepszył się.

Na początku III kwartału br. przeważały okresy bezdeszczowe, zwłaszcza na przełomie drugiej i trzeciej dekady lipca. Pod względem temperatury miesiąc ten należał do cieplejszych w wieloleciu. Pogoda sprzyjała więc dojrzewaniu rzepaku ozimego i zbóż. Żniwa rozpoczęły się wcześniej niż w ub. roku.

Sierpień, pomimo występowania okresów z bardzo wysoką temperaturą, jak również okresowymi, dość obfitymi opadami deszczu, był miesiącem korzystnym dla zbioru zbóż i siana. Żniwa w większości przebiegały w dobrych warunkach. Wielkość plonu jak i jakość ziarna była korzystniejsza niż w ub. roku. Występowały dość dobre warunki do wykonywania podorywek i siewu rzepaku ozimego oraz poplonów.

Według stacji hydrologiczno-meteorologicznej Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej w Toruniu we wrześniu br. odnotowano 18 dni z opadami deszczu. Suma opadów atmosferycznych (ok. 75,4 mm) stanowiła 148% normy z wielolecia. Temperatura była zmienna. Średnia na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego, wyniosła 11,8°C i była niższa od średniej z lat 1971–2000 o 1,3°C, przy czym maksymalna temperatura wyniosła 23,3°C, a minimalna –2,2°C. Były to warunki sprzyjające siewom oraz wschodom roślin ozimych. Trwała wegetacja buraków cukrowych; można spodziewać się jednak niższych plonów niż w ub. roku, jak również o niższej zawartości cukru w korzeniach. Jest to związane głównie z mniejszą ilością dni słonecznych. Główny zbiór buraków cukrowych przewidywany jest na październik, zgodnie z ustalonym harmonogramem odbioru korzeni przez cukrownie. Ziemniaki zostały w większości zebrane. Rozpoczęto zbiór kukurydzy na ziarno, które z uwagi na dość wilgotną aurę będzie wymagało dosuszenia. Dokonano także zbioru III pokosu traw z łąk z przeznaczeniem głównie na sianokiszonki.

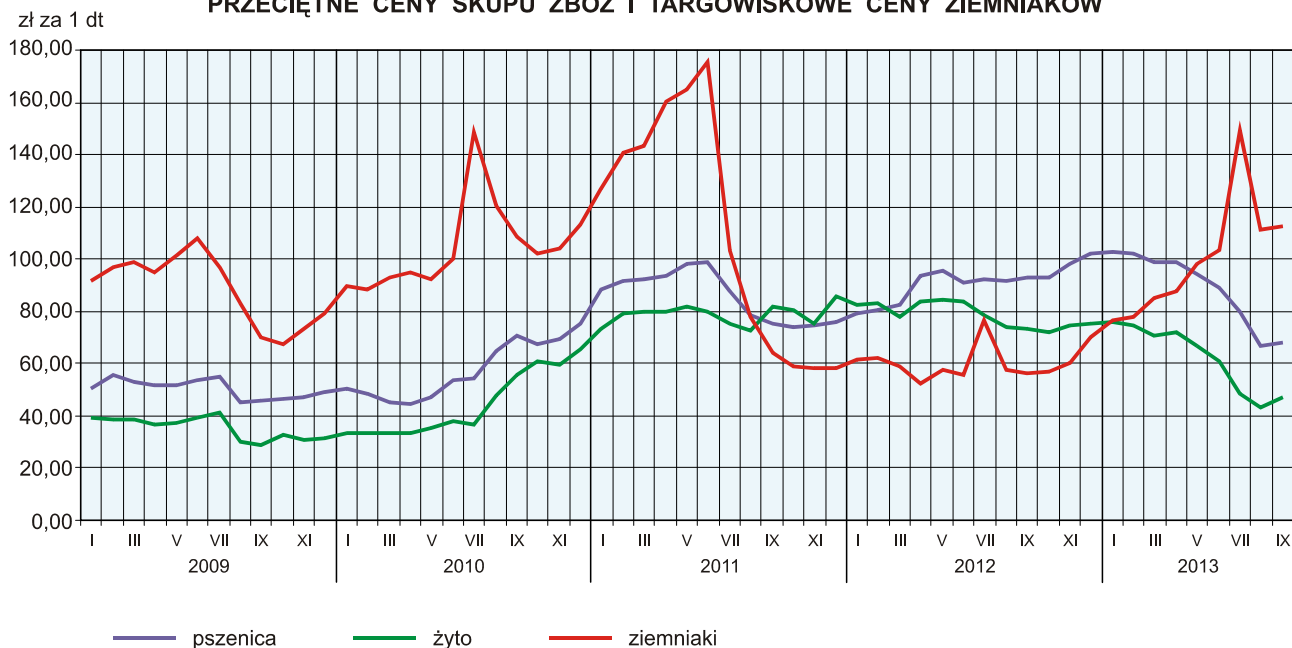
Skup zbóż^a kształtował się następująco:

Wyszczególnienie	VII–IX 2013		IX 2013		
	w tys. t	analogiczny okres roku poprzedniego = 100	w tys. t	IX 2012 = 100	VIII 2013 = 100
Ziarno zbóż podstawowych ^{bc}	287,9	81,1	93,2	83,4	59,5
w tym:					
pszenica	207,7	91,5	76,0	97,3	71,2
żyto	32,3	97,2	9,7	97,9	52,3

^a W okresie lipiec-wrzesień bez skupu realizowanego przez osoby fizyczne. ^b Obejmuje: pszenicę, żyto, jęczmień, owies, pszen-żyto. ^c Łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego.

W okresie lipiec-wrzesień br. **skup zbóż podstawowych** (z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego) był mniejszy niż w analogicznym okresie ub. roku o 18,9%, w tym pszenicy — mniejszy o 8,5%, a żyta o 2,8%. We wrześniu br., dostawy zbóż do skupu były mniejsze niż przed miesiącem o 40,5% — łącznie skupiono 93,2 tys. t. Skup pszenicy w tym okresie był mniejszy o 28,8%, a żyta o 47,7%. W porównaniu z wrześniem ub. roku odnotowano spadek podaży pszenicy o 2,7% a żyta o 2,1%.

PRZECIĘTNE CENY SKUPU ZBÓŻ I TARGOWISKOWE CENY ZIEMNIAKÓW

Skup podstawowych produktów zwierzęcych^a kształtował się następująco:

Wyszczególnienie	I–IX 2013		IX 2013		
	w tys. t	I–IX 2012 = 100	w tys. t	IX 2012 = 100	VIII 2013 = 100
Żywiec rzeźny ^b	254,3	113,5	13,9	89,5	96,5
w tym:					
wołowy (bez cieląt)	24,4	129,1	1,8	90,1	90,7
wieprzowy	153,2	115,3	6,7	82,7	100,7
drobiowy	76,7	106,3	5,5	99,5	93,7
Mleko ^c	557,4	99,9	60,8	104,3	94,3

^a W okresie lipiec-wrzesień bez skupu realizowanego przez osoby fizyczne. ^b Obejmuje bydło, cielęta, trzodę chlewną, owce, konie i drób; w wadze żywej. ^c W milionach litrów.

Od początku br. **skup żywca rzeźnego** (w wadze żywej) był większy o 13,5% od notowanego odpowiednio przed rokiem; skup żywca wołowego był wyższy o 29,1%, żywca wieprzowego o 15,3%, a żywca drobiowego o 6,3%. We wrześniu br. producenci z województwa kujawsko-pomorskiego dostarczyli do skupu 13,9 tys. t żywca rzeźnego, tj. o 3,5% mniej niż przed miesiącem i o 10,5% mniej niż przed rokiem. Zarówno w skali miesiąca, jak i roku zmniejszyła się podaż bydła rzeźnego i drobiu. Podaż żywca wieprzowego zwiększyła się w skali miesiąca natomiast zmniejszyła w skali roku.

Przeciętne ceny podstawowych produktów rolnych kształtowały się następująco:

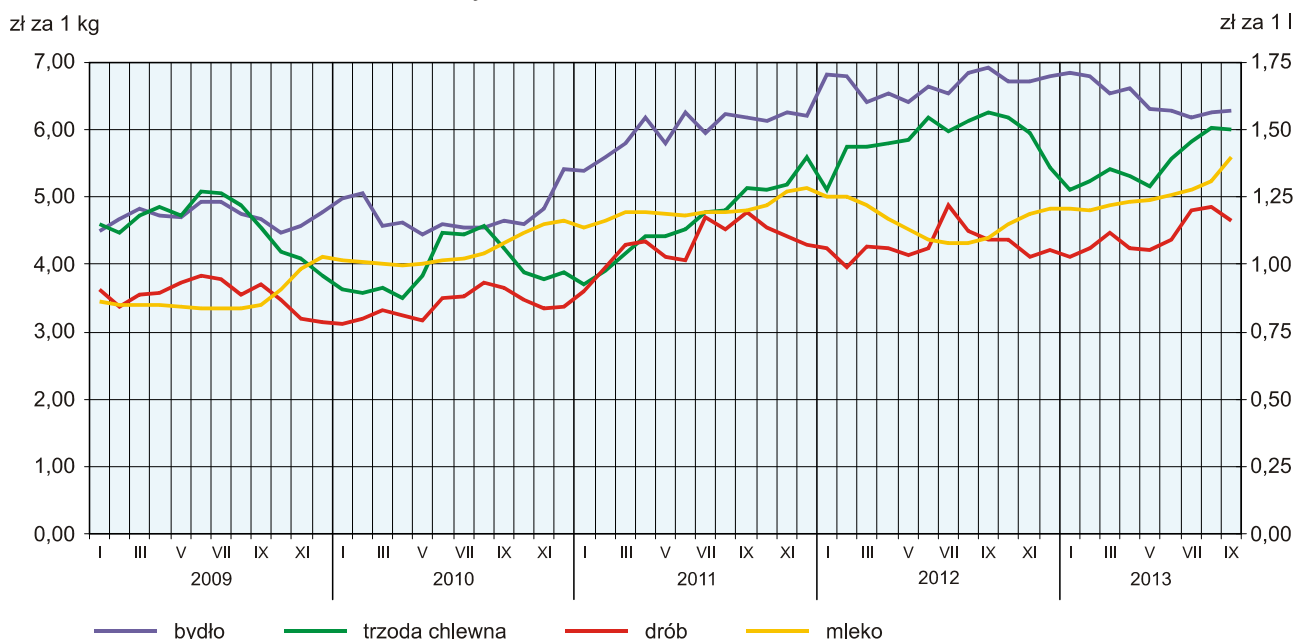
Wyszczególnienie	Ceny w skupie					Ceny na targowiskach				
	IX 2013			I–IX 2013		IX 2013			I–IX 2013	
	zł	IX 2012= 100	VIII 2013 = 100	zł	I–IX 2012 = 100	zł	IX 2012 = 100	VIII 2013 = 100	zł	I–IX 2012 = 100
Ziarno zbóż ^a za 1 dt:										
pszenica	68,38	73,8	102,7	81,35	90,8	74,62	77,6	97,0	93,21	98,1
żyto	46,93	64,1	109,2	54,22	71,4	48,31	61,8	88,6	65,95	84,4
Ziemniaki ^b za 1 dt	28,34	130,2	99,3	53,85	151,3	112,68	199,4	102,4	100,24	165,3
Żywiec rzeźny za 1 kg wagi żywej:										
w tym:										
bydło (bez cieląt)	6,29	90,8	100,6	6,35	96,2	.	x	x	.	x
trzoda chlewna	6,00	95,7	99,7	5,50	97,5	.	x	x	.	x
drób	4,64	106,0	95,6	4,27	102,6	.	x	x	.	x
Prosię na chów za 1 szt.	.	x	x	.	x	171,88	109,9	107,3	158,53	105,0
Mleko za 1 hl	137,65	125,5	104,8	126,01	109,6	.	x	x	.	x

^a W skupie bez ziarna siewnego. ^b Na targowiskach — jadalne.

Średnio za 1 dt pszenicy w skupie w okresie styczeń-wrzesień 2013 r. płacono 81,35 zł, a za żyto 54,22 zł. W porównaniu z analogicznym okresem ub. roku było to mniej odpowiednio o 9,2% i o 28,6%. Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach były dla obu opisywanych zbóż niższe niż rok temu. Średnio za pszenicę płacono 93,21 zł/dt (o 1,9% mniej), natomiast za żyto 65,95 zł/dt (o 15,6% mniej). We wrześniu br. przeciętne ceny za dostarczone do skupu pszenicę i żyto były wyższe niż przed miesiącem odpowiednio o 2,7% i o 9,2%. W obrocie targowiskowym odnotowano natomiast spadek cen obu badanych zbóż; pszenica była tańsza o 3,0%, natomiast żyto o 11,4%. W skali roku średnia cena pszenicy i żyta w skupie obniżyła się odpowiednio o 26,2% i o 35,9%. Na targowiskach podobnie, za 1dt pszenicy płacono o 22,4%, a za żyto o 38,2% mniej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego.

Średnio za 1 dt ziemniaków w okresie od stycznia do września br. płacono w skupie 53,85 zł, a na targowiskach 100,24 zł. Było to więcej niż w analogicznym okresie ub. roku odpowiednio o 51,3% i o 65,3%. Przeciętne ceny skupu ziemniaków we wrześniu wyniosły 28,34 zł/kg i obniżyły się w skali miesiąca o 0,7%, natomiast w skali roku wzrosły o 30,2%. Ceny 1 dt ziemniaków na targowiskach (112,68 zł) były wyższe o 2,4% od uzyskanych przed miesiącem i o 99,4% od ubiegłorocznych.

PRZECIĘTNE CENY SKUPU ŻYWCA I MLEKA

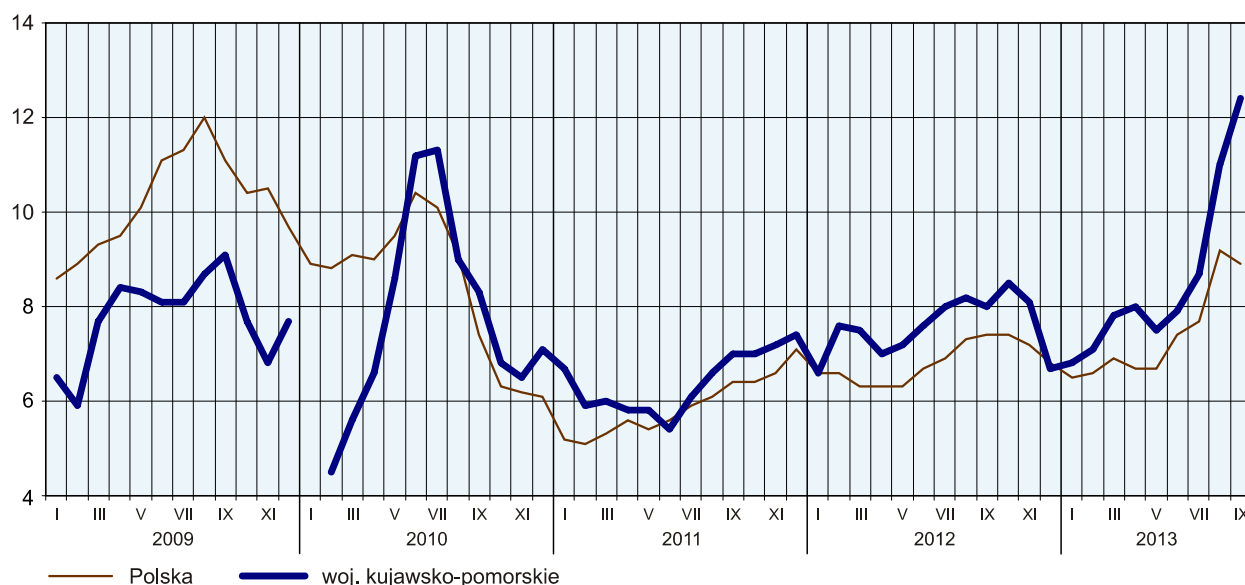

W okresie styczeń-wrzesień br. za 1 kg żywca wieprzowego płacono średnio 5,50 zł, tj. o 2,5% mniej niż w analogicznym okresie ub. roku. We wrześniu br. odnotowano spadek **cen żywca wieprzowego** w skupie do 6,00 zł/kg; w skali miesiąca o 0,3%, a w skali roku o 4,3%. Większy spadek cen żyta na targowiskach niż żywca wieprzowego w skupie skutkował polepszeniem się rentowności produkcji żywca wieprzowego w porównaniu z sierpniem br. We wrześniu br. cena 1 kg żywca wieprzowego w skupie równoważyła wartość 12,4 kg żyta na targowiskach, wobec 11,0 przed miesiącem (przed rokiem wskaźnik wyniósł 8,0). Średnia cena za prosię przeznaczone do dalszego chowu wzrosła w skali miesiąca o 7,3% (do 171,88 zł/szt) i była równocześnie wyższa w ujęciu rocznym o 9,9%. W okresie styczeń-wrzesień br. za prosię na chów płacono 158,53 zł, tj. o 5,0% więcej niż w przed rokiem.

Średnio za 1 kg żywca drobiowego płacono w okresie od początku roku 4,27 zł. Było to o 2,6% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku. Przeciętna cena skupu drobiu rzeźnego we wrześniu (4,64 zł/kg) obniżyła się w odniesieniu do sierpnia br. o 4,4% natomiast w odniesieniu do września ub. roku wzrosła o 6,0%.

Przeciętnie za 1 kg żywca wołowego w okresie od stycznia do września br. płacono 6,35 zł czyli o 3,8% mniej niż przed rokiem. W opisywanym miesiącu przeciętna cena żywca wołowego (6,29 zł/kg) wzrosła w stosunku do sierpnia br. o 0,6%, a w ujęciu rocznym obniżyła się o 9,2%.

RELACJA PRZECIĘTNYCH CEN SKUPU ŻYWCA WIEPRZOWEGO DO PRZECIĘTNYCH CEN ŻYTA NA TARGOWISKACH

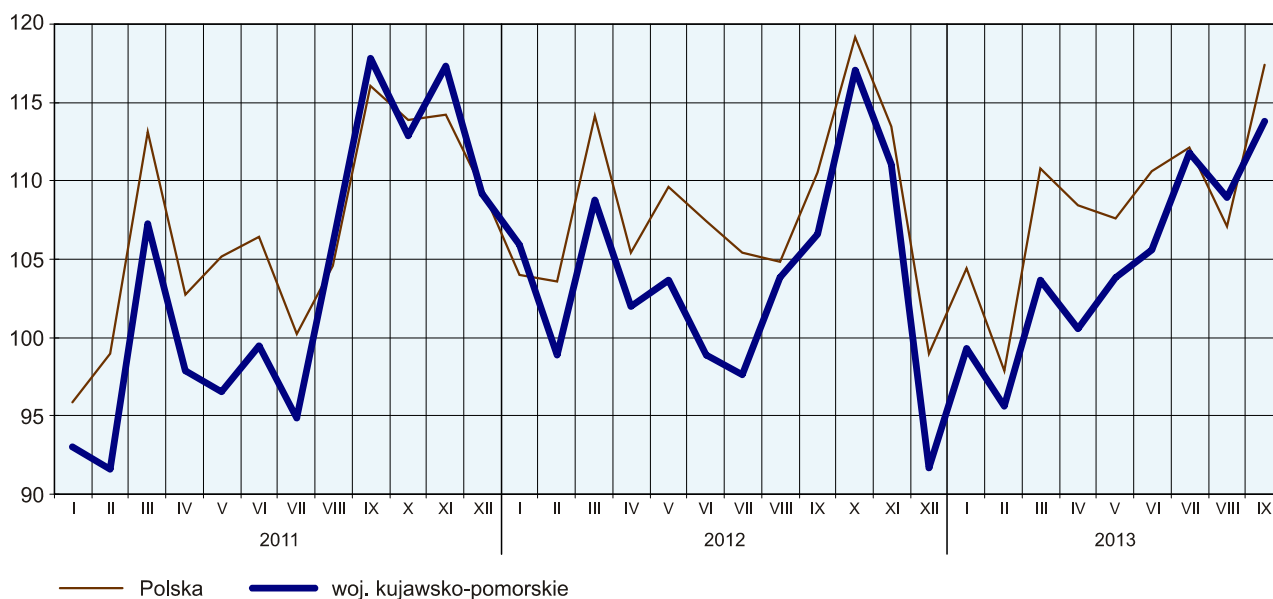
Od początku br. **skup mleka** wyniósł 557,4,0 mln l i był o 0,1% mniejszy niż w analogicznym okresie ub. roku. We wrześniu br. dostawy mleka do skupu (60,8 mln l) były mniejsze w ujęciu miesięcznym — o 5,7%, a w ujęciu rocznym większe o 4,3%. Średnio za 100 l mleka w okresie styczeń-wrzesień br. płacono 126,01 zł; w porównaniu z ub. rokiem było to o 9,6% więcej. Cena tego surowca we wrześniu br. ukształtowała się na poziomie 137,65 zł za 100 l, tj. o 4,8% wyższym niż przed miesiącem. W stosunku do września ub. roku było to o 25,5% więcej.

***

PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO

Produkcja sprzedana przemysłu w województwie kujawsko-pomorskim we wrześniu br. osiągnęła wartość (w cenach bieżących) 4201,2 mln zł i była (w cenach stałych) wyższa niż przed rokiem o 6,8% oraz w porównaniu z poprzednim miesiącem — o 4,6%.

DYNAMIKA PRODUKCJI SPRZEDANEJ PRZEMYSŁU (przeciętna miesięczna 2010 = 100; ceny stałe)

Na wzrost produkcji sprzedanej przemysłu miała wpływ największa, stanowiąca 96,3% udziału, sekcja tj. przetwórstwo przemysłowe, w której odnotowano wzrost w porównaniu z wrześniem ub. roku o 6,6%. Wzrost produkcji sprzedanej odnotowano również w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 10,4%, przy 2,1% udziale w produkcji przemysłowej).

Wyższy niż we wrześniu 2012 r. poziom produkcji sprzedanej wystąpił w 23 (spośród 30 występujących w województwie) działach przemysłu. Wzrost wrześniowej sprzedaży w odniesieniu do analogicznego okresu ub. roku odnotowano m.in.: w produkcji papieru i wyrobów z papieru (wzrost wyniósł 33,2%), w produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 26,8%) oraz w produkcji artykułów spożywczych (o 7,5%). Spadek zanotowano m.in. w produkcji chemikaliów i wyrobów chemicznych (spadek wyniósł 22,3%).

Wydajność pracy w przemyśle, mierzona produkcją sprzedaną na 1 zatrudnionego, wyniosła we wrześniu br. (w cenach bieżących) 33,9 tys. zł i była wyższa niż przed rokiem (w cenach stałych) o 8,4% przy mniejszym o 1,4% przeciętnym zatrudnieniu i wzroście przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto o 4,4%.

W okresie od stycznia do września 2013 r. produkcja sprzedana przemysłu wyniosła (w cenach bieżących) 35938,5 mln zł i była (w cenach stałych) wyższa o 2,0% niż w analogicznym okresie ub. roku. Największy wpływ na wzrost produkcji w tym okresie miały działy zajmujące się produkcją papieru i wyrobów z papieru (wzrost o 19,7%) oraz w produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 13,0%). Spadek wystąpił natomiast w produkcji chemikaliów i wyrobów chemicznych (o 12,9%).

Na tle pozostałych województw, kujawsko-pomorskie zajęło w okresie od stycznia do września 2013 r. 8 pozycję pod względem udziału w przychodach ze sprzedaży produkcji przemysłowej kraju.

Dynamika (w cenach stałych) i struktura (w cenach bieżących) produkcji sprzedanej przemysłu kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	IX 2013	I–IX 2013	
	analogiczny okres roku poprzedniego = =100	w odsetkach	
O g ó ł e m	106,8	102,0	100,0
w tym:			
Przetwórstwo przemysłowe	106,6	101,5	95,8
w tym:			
produkcja artykułów spożywczych	107,5	101,2	28,3
produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	124,6	115,6	1,5
produkcja papieru i wyrobów z papieru	133,2	119,7	13,4
poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	100,9	101,7	1,3
produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	77,7	87,1	11,3
produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	126,8	113,0	9,6
produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surow- ców niemetalicznych	103,0	101,4	1,4
produkcja wyrobów z metali ^Δ	107,3	103,2	8,3
produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	102,9	99,0	2,7
produkcja mebli	126,1	113,7	3,5
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	110,4	122,8	2,2

Produkcja sprzedana budownictwa (w cenach bieżących) we wrześniu 2013 r. wyniosła 650,0 mln zł i była wyższa o 24,8% niż we wrześniu 2012 r. i niższa o 0,9% niż w sierpniu br. (przed rokiem odpowiednio spadek o 27,9% i o 6,6%).

We wrześniu br. wydajność pracy w budownictwie, mierzona produkcją sprzedaną na 1 zatrudnionego ukształtowała się na poziomie 28,9 tys. zł i była o 32,3% wyższa niż przed rokiem, przy wzroście przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto o 5,2% i spadku przeciętnego zatrudnienia o 5,6%.

Produkcja budowlano-montażowa (w cenach bieżących) we wrześniu 2013 r. ukształtowała się na poziomie 370,1 mln zł (tj. 56,9% ogółu produkcji sprzedanej budownictwa) i była wyższa o 16,2% w porównaniu z wrześniem 2012 r. (przed rokiem niższa o 24,6%). Wzrost produkcji budowlano-montażowej w skali roku odnotowano we wszystkich działach budownictwa.

Dynamika i struktura produkcji budowlano-montażowej (w cenach bieżących) kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	IX 2013	I–IX 2013	
	analogiczny okres roku poprzedniego =100	w odsetkach	
O g ó ł e m	116,2	103,9	100,0
Budowa budynków ^Δ	111,5	96,1	42,3
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	126,6	107,7	28,7
Roboty budowlane specjalistyczne	111,0	113,1	29,0

W porównaniu z sierpniem 2013 r. produkcja budowlano-montażowa województwa kujawsko-pomorskiego zwiększyła się o 13,1%. Wzrost zanotowano we wszystkich działach budownictwa, tj. w jednostkach specjalizujących się w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 17,5%), w podmiotach wykonujących głównie roboty budowlane specjalistyczne (o 12,1% więcej) oraz w podmiotach, których głównym rodzajem działalności jest budowa budynków (o 10,1% więcej w skali roku).

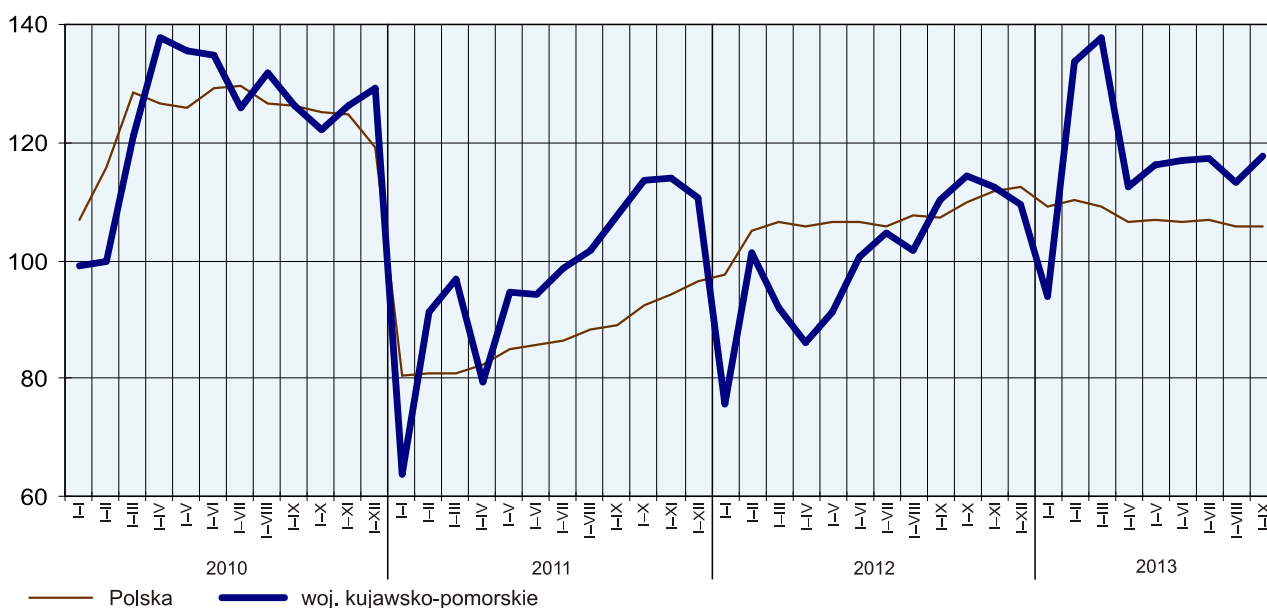
W okresie styczeń-wrzesień br. produkcja budowlano-montażowa wyniosła 2529,1 mln zł, co oznacza wzrost o 3,9% w stosunku do analogicznego okresu 2012 r. (przed rokiem wzrost o 1,4%).

***

BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE

We wrześniu br. w porównaniu z analogicznym miesiącem ub. roku zmniejszyła się liczba mieszkań na budowę których uzyskano pozwolenia, mieszkań oddanych do użytkowania oraz mieszkań których budowę rozpoczęto (spadek odpowiednio: o 22,8%, o 22,1% i o 14,5%).

DYNAMIKA MIESZKAŃ ODDANYCH DO UŻYTKOWANIA
(analogiczny okres 2010 = 100)

Według wstępnych danych⁴, we wrześniu br. **przekazano do użytkowania** 480 mieszkań, tj. o 136 mniej niż przed rokiem (spadek o 22,1%). Efekty lepsze niż przed rokiem odnotowano w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (o 18,2%) oraz w budownictwie indywidualnym (o 10,6%). Najwięcej mieszkań w badanym miesiącu przekazali inwestorzy indywidualni — 323 lokale (67,3% ogólnej liczby oddanych mieszkań). Ponadto oddano do użytkowania 156 mieszkań w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (32,5%) oraz 1 mieszkanie zakładowe (0,2%). W badanym miesiącu nie oddano do użytkowania mieszkań spółdzielczych, komunalnych i społecznych czynszowych.

Efekty budownictwa mieszkaniowego uzyskane w województwie kujawsko-pomorskim we wrześniu br. stanowiły 4,0% efektów krajowych.

Liczba mieszkań oddanych do użytkowania **w okresie styczeń-wrzesień br.** kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	Mieszkania oddane do użytkowania			Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	I-IX 2012 = 100	
O g ó ł e m	4618	100,0	106,8	105,1
Indywidualne	3083	66,7	115,3	130,6
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	1268	27,5	87,9	56,0
Komunalne	172	3,7	212,3	35,2
Spółeczne czynszowe	60	1,3	50,0	48,4
Zakładowe	35	0,8	12 razy	76,2

W okresie styczeń-wrzesień br. oddano do użytkowania 4618 mieszkań, tj. o 6,8% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku. W budownictwie zakładowym, komunalnym oraz indywidualnym odnotowano wzrost liczby zrealizowanych mieszkań, mniej natomiast powstało mieszkań społecznych czynszowych oraz przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem.

W okresie styczeń-wrzesień br. **przeciętna powierzchnia** mieszkania oddanego do użytkowania wyniosła 105,1 m² i było to o 0,9 m² więcej niż oddane w analogicznym okresie ub. roku. Największe mieszkania

MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG POWIATÓW W OKRESIE STYCZEŃ-WRZESIEŃ 2013 R.

⁴ Dane meldunkowe – mogą ulec zmianie po opracowaniu sprawozdań kwartalnych.

wybudowali inwestorzy w budownictwie indywidualnym. Wzrost przeciętnej powierzchni zrealizowanego mieszkania odnotowano w budownictwie społecznym czynszowym oraz komunalnym. Mieszkania przekazane do użytkowania w budownictwie zakładowym, indywidualnym oraz przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem były mniejsze niż przed rokiem.

Najwięcej mieszkań przekazano do użytkowania w Bydgoszczy (694), Toruniu (560) oraz w powiecie toruńskim (537) i bydgoskim (501). Najmniej wybudowano w powiatach: radziejowskim — 34, wąbrzeskim — 47 oraz sępoleńskim — 53 mieszkania.

Mieszkania o największej przeciętnej powierzchni użytkowej powstały w powiecie grudziądzkim (152,3 m²), bydgoskim (150,7 m²) oraz świeckim (148,1 m²). Najmniejsze, czyli poniżej 80 m², wybudowano, we Włocławku (56,7 m²), Toruniu (70,3 m²), Bydgoszczy (71,0 m²) i Grudziądzu (78,2 m²).

We wrześniu br. starostwa powiatowe wydały **pozwolenia na budowę** 577 mieszkań i było to o 22,8% mniej niż w analogicznym miesiącu ub. roku. Najwięcej pozwoleń (49,2% ogólnej liczby) dotyczyło mieszkań w budownictwie indywidualnym.

W badanym miesiącu zmniejszyła się w skali roku liczba **mieszkań, których budowę rozpoczęto** (o 14,5%, do poziomu 489). Większość mieszkań, bo 71,4%, budowanych było przez inwestorów indywidualnych.

Liczba mieszkań, na budowę których uzyskano pozwolenia i mieszkań, których budowę rozpoczęto w okresie styczeń-wrzesień 2013 r. kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	Mieszkania, na budowę których wydano pozwolenia			Mieszkania, których budowę rozpoczęto		
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	I-IX 2012 = 100	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	I-IX 2012 = 100
O g ó ł e m	4756	100,0	82,2	4445	100,0	88,4
Indywidualne	2843	59,8	85,4	2873	64,7	89,4
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	1662	34,9	72,8	1432	32,2	85,4
Komunalne	151	3,2	228,8	91	2,0	89,2
Społeczne czynszowe	—	x	x	48	1,1	x
Zakładowe	100	2,1	x	1	0,0	3,0

W ciągu dziewięciu miesięcy br. wśród mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia i wśród których rozpoczęto budowę ponad połowę stanowiły mieszkania budownictwa indywidualnego.

***

RYNEK WEWNĘTRZNY

We wrześniu 2013 r. w województwie kujawsko-pomorskim odnotowano w ujęciu rocznym wzrost (w cenach bieżących) **sprzedaży detalicznej** (o 2,9%) i wzrost sprzedaży **hurtowej** (o 10,8%).

W porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku zanotowano największy wzrost **sprzedaży detalicznej** (zrealizowanej przez przedsiębiorstwa handlowe i niehandlowe) w grupach: włókno, odzież, obuwie (o 41,9%), pojazdy samochodowe, motocykle, części (o 22,8%), pozostałe (o 21,3%) oraz farmaceutyki, kosmetyki i sprzęt ortopedyczny (o 16,6%). Wśród badanych grup produktów największy spadek w ujęciu rocznym dotyczył mebli, RTV, AGD (o 13,9%), żywności, napojów i wyrobów tytoniowych (o 11,5%) oraz paliw stałych, ciekłych i gazowych (o 7,7%).

W porównaniu z sierpniem br. przychody ze sprzedaży detalicznej spadły o 5,4%. Wśród grup o największym udziale w ogólnej wartości sprzedaży detalicznej najbardziej spadła sprzedaż w grupie pozostałe (o 10,3%) oraz żywność, napoje i wyroby tytoniowe (o 10,1%). Wzrost sprzedaży zanotowano w grupach: farmaceutyki, kosmetyki i sprzęt ortopedyczny (o 14,5%), włókno, odzież, obuwie (o 2,2%), pojazdy samochodowe, motocykle, części (o 0,8%) oraz paliwa stałe, ciekłe i gazowe (o 0,5%).

Sprzedaż detaliczna w okresie styczeń-wrzesień br. była o 4,8% wyższa niż w analogicznym okresie 2012 r.

Sprzedaż hurtowa (w cenach bieżących) w przedsiębiorstwach handlowych we wrześniu 2013 r. była o 0,1% niższa niż przed miesiącem i wyższa o 8,3% niż przed rokiem, a w przedsiębiorstwach hurtowych odnotowano odpowiednio spadek o 0,3% i wzrost o 8,3%.

Sprzedaż hurtowa w okresie styczeń-wrzesień 2013 r. w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku wzrosła w przedsiębiorstwach handlowych i hurtowych, odpowiednio o 2,6% i o 2,3%.

Dynamika i struktura (w cenach bieżących) sprzedaży detalicznej kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	IX 2013	I–IX 2013	
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100	w odsetkach	
O g ó ł e m ^a	102,9	104,8	100,0
w tym:			
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	122,8	115,1	12,5
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe	92,3	100,1	12,2
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	98,2	96,1	1,4
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	88,5	92,3	36,8
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	116,6	115,0	5,1
Włókno, odzież, obuwie	141,9	112,1	2,7
Meble, RTV, AGD	86,1	99,2	1,5
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	96,7	94,4	3,3
Pozostałe	121,3	128,7	21,7

^a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007, zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii według przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych. Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej ogółem.

Opracowanie merytoryczne – Kujawsko-Pomorski Ośrodek Badań Regionalnych (tel. 52 366 93 03);

Ośrodek Badań i Analiz Rynku Pracy

Redakcja merytoryczna, techniczna, korekta, skład komputerowy i grafika:

Paulina Olbryś, Jacek Pruski

– Kujawsko-Pomorski Ośrodek Badań Regionalnych – pod kierunkiem Małgorzaty Rybak

Informatorium: e-mail InformatoriumUSBDG@stat.gov.pl, tel. 52 3669400

WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM

WYSZCZEGÓLNIENIE A – 2012 r. B – 2013 r.		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^a (w tys. osób)	A	245,2	244,4	243,8	243,6	243,9	243,7	243,7	242,8	243,4	243,3	242,6	241,7
	B	243,2	243,2	242,8	241,8	241,3	241,0	240,5	240,8	241,4			
poprzedni miesiąc = 100	A	100,3	99,7	99,8	99,9	100,1	99,9	100,0	99,7	100,3	99,9	99,7	99,6
	B	100,6	100,0	99,8	99,6	99,8	99,9	99,8	100,1	100,2			
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	99,3	99,2	99,1	98,9	99,0	99,0	98,9	98,8	99,3	99,6	99,0	98,9
	B	99,2	99,5	99,6	99,3	98,9	98,9	98,7	99,2	99,2			
Bezrobotni zarejestrowani (w tys. osób; stan w końcu okresu)	A	148,3	151,5	149,5	144,5	141,0	137,9	136,4	136,5	137,3	138,4	142,4	148,8
	B	159,0	161,6	159,1	155,0	150,6	145,8	143,8	142,7	143,5			
Stopa bezrobocia ^b (w %; stan w końcu okresu)	A	17,8	18,1	17,9	17,4	17,1	16,7	16,6	16,6	16,7	16,8	17,3	18,1*
	B	19,0*	19,3*	19,0*	18,6*	18,2*	17,7*	17,5*	17,4*	17,5			
Oferty pracy (zgłoszone w ciągu miesiąca)	A	3303	3032	6410	5087	5011	5353	4112	5440	5784	4523	3307	2254
	B	4605	6403	6806	5781	5159	5121	5999	5580	5190			
Liczba bezrobotnych na 1 ofertę pracy (stan w końcu okresu)	A	64	77	53	59	53	047	59	41	49	63	73	113
	B	56	50	57	53	51	45	43	40	46			
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sekto- rze przedsiębiorstw ^a (w zł)	A	2998,35	2999,69	3133,11	3038,66	3020,78	3106,16	3169,78	3080,30	3083,35	3143,06	3137,30	3229,86
	B	3072,81	3094,86	3176,72	3133,14	3092,06	3224,03	3266,61	3206,87	3209,64			
poprzedni miesiąc = 100	A	93,5	100,0	104,4	97,0	99,4	102,8	102,0	97,2	100,1	101,9	99,8	103,0
	B	95,1	100,7	102,6	98,6	98,7	104,3	101,3	98,2	100,1			
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	105,8	106,7	106,6	101,7	103,8	103,6	105,4	102,7	102,0	103,0	102,5	100,7
	B	102,5	103,2	101,4	103,1	102,4	103,8	103,1	104,1	104,1			
Wskaźniki cen:													
towarów i usług konsumpcyjnych ^c :													
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	A	.	.	104,3	.	.	104,0	.	.	103,7	.	.	103,0
	B	.	.	101,4	.	.	100,8	.	.	.			

a W przedsiębiorstwach, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Udział zarejestrowanych bezrobotnych w cywilnej ludności aktywnej zawodowo, szacowanej na koniec każdego miesiąca. c W kwartale.

WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE A – 2012 r. B – 2013 r.		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Wskaźniki cen (dok.):													
skupu ziarna zbóż:													
poprzedni miesiąc = 100	A	103,2	101,9	101,6	112,7	102,2	96,1	97,9	96,8	102,4	99,9	105,9	104,4
	B	98,5	101,1	95,1	100,9	95,2	94,0	88,7	83,8	106,0			
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	91,7	89,7	90,8	100,9	99,3	94,8	105,9	111,4	116,9	118,6	125,6	127,0
	B	121,2	120,3	112,5	100,7	93,8	91,8	83,1	72,0	74,5			
skupu żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt):													
poprzedni miesiąc = 100	A	109,6	99,8	94,4	101,8	97,9	103,6	98,9	104,3	101,4	96,9	99,9	101,2
	B	100,7	99,5	96,1	101,1	95,3	99,7	98,5	101,0	100,6			
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	126,6	121,7	110,7	105,7	110,2	106,1	110,1	109,8	112,4	109,4	107,1	109,3
	B	100,4	100,0	101,8	101,2	98,5	94,8	94,5	91,5	90,8			
skupu żywca rzeźnego wieprzowego:													
poprzedni miesiąc = 100	A	91,6	112,4	99,9	101,0	100,5	105,9	96,8	102,2	102,4	98,8	96,0	91,5
	B	93,9	102,6	103,3	98,0	97,2	108,3	104,2	103,4	99,7			
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	138,1	146,9	138,3	131,4	132,2	136,6	125,1	127,2	122,2	120,9	114,7	97,2
	B	99,8	91,0	94,1	91,4	88,3	90,3	97,2	98,4	95,7			
Relacje cen skupu ^a żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta	A	6,6	7,6	7,5	7,0	7,2	7,6	8,0	8,2	8,0	8,5	8,1	6,7
	B	6,8	7,1	7,8	8,0	7,5	7,9	8,7	11,0	12,4			
Produkcja sprzedana przemysłu ^b (w cenach stałych):													
poprzedni miesiąc = 100	A	97,0	93,4	110,0	93,7	101,7	95,3	98,7	106,3	102,7	109,8	94,8	82,7
	B	108,4	95,2	109,7	97,0	103,2	101,8	105,9*	97,3*	104,6			
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	113,9	108,0	101,4	104,2	107,5	99,4	102,8	97,9	90,5	103,7	94,6	84,0
	B	93,8	95,6	95,3	98,6	100,1	106,8	114,6*	104,9*	106,8			
Produkcja budowlano-montażowa ^b (w cenach bieżących):													
poprzedni miesiąc = 100	A	35,5	85,0	135,3	130,2	110,8	105,4	86,2	119,7	98,1	119,0	95,7	107,7
	B	36,2	109,7	107,9	131,2	144,3	101,1	122,2	83,4	113,1			
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	140,7	119,0	97,1	123,8	95,0	91,4	97,2	99,6	75,4	94,2	108,9	77,0
	B	78,6	101,4	80,8	81,5	106,1	101,8	144,4	100,7	116,2			

a Ceny bieżące bez VAT. b W przedsiębiorstwach, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE A – 2012 r. B – 2013 r.		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Mieszkania oddane do użytkowania (od początku roku)	A	540	977	1309	1776	2166	2783	3277	3707	4323	4895	5526	6358
	B	668	1287	1964	2323*	2759*	3241*	3668*	4138	4618			
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	A	118,9	111,1	94,8	108,4	96,6	106,5	106,2	99,7	102,5	100,5	98,7	98,9
	B	123,7	131,7	150,0	130,8*	127,4*	116,5*	111,9*	111,6	106,8			
Sprzedaż detaliczna towarów ^a (w cenach bieżących):													
poprzedni miesiąc = 100	A	77,3	102,2	122,7	99,2	93,5	101,3	100,0	100,1	98,8	109,6	89,9	106,7
	B	86,5	96,6	119,7	102,2	96,5	97,9	101,2	98,7	94,6			
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	103,9	107,9	107,8	101,6	104,8	103,6	102,6	99,6	100,4	105,0	95,7	94,8
	B	106,1	107,6	105,0	108,2	111,6	107,8	109,1	107,4	102,9			
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsiębiorstwach ^b :													
brutto ^c (w %)	A	.	.	5,1	.	.	4,7	.	.	4,2	.	.	3,5
	B	.	.	5,2	.	.	5,5	.	.	.			
netto ^d (w %)	A	.	.	4,0	.	.	3,8	.	.	3,4	.	.	2,9
	B	.	.	4,2	.	.	4,6	.	.	.			
Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw ^b (w mln zł; ceny bieżące)	A	.	.	368,0	.	.	959,8	.	.	1606,3	.	.	2270,7
	B	.	.	495,8	.	.	1073,7	.	.	.			
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 (ceny bieżące)	A	.	.	87,6	.	.	101,5	.	.	99,0	.	.	89,0
	B	.	.	134,7	.	.	111,9	.	.	.			
Podmioty gospodarki narodowej ^e w rejestrze REGON (stan w końcu okresu)	A	183626	183688	184215	184571	184959	185329	185629	186061	186595	187002	187505	187996
	B	187839	188015	188129	188085	188532	189244	189825	190279	190435			
w tym spółki handlowe	A	11991	12047	12117	12166	12232	12289	12342	12401	12443	12516	12573	12654
	B	12721	12801	12867	12931	13011	13078	13162	13209	13266			
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	A	1728	1737	1743	1742	1740	1737	1750	1753	1751	1756	1758	1762
	B	1766	1770	1767	1762	1764	1767	1773	1769	1777			

^a W przedsiębiorstwach, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b W przedsiębiorstwach, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; dane są prezentowane narastająco. ^c Relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności. ^d Relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności. ^e Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.